

VERSLAG GOAB-KRING NOORD

Dit is het verslag van de kenniskring GOAB Noord, die plaatsvond op 25 juni 2024 van 10.00 – 12.00. Er waren 27 beleidsambtenaren aanwezig namens 20 gemeenten, 1 vertegenwoordiger van OCW, 1 vertegenwoordiger van de Inspectie van het Onderwijs en 2 kenniskringleiders.

AGENDA

1. Welkom
2. Nieuws GOAB
3. Inspectie over LEA en over resultaatafspraken
4. Vroegschoolse educatie
5. In de etalage
6. Afsluiting

NIEUWS GOAB

Nieuws uit het ondersteuningstraject

Ook in het schooljaar 2024-2025 gaan we door met het GOAB-ondersteuningstraject.

Naar verwachting verschijnt in juni '24 de handreiking over het product kostprijs ve. In de handreiking wordt geen richtbedrag genoemd. De reden hiervoor is dat er veel variatie is in factoren die mogelijk bijdragen aan de kostprijs. De handreiking geeft inzicht in een logische opbouw van de kostprijs. Hier kan met aanbieders ve het gesprek over gevoerd worden. Ook worden meerdere mogelijkheden nader toegelicht.

Hoofdlijnenakkoord

In het hoofdlijnenakkoord staat een korte zin opgenomen over vve, namelijk: 'vve kan belangrijk zijn'. In de financiële bijlage bij het Regeerakkoord staat: 'Het aantal specifieke uitkeringen is sinds 2018 fors gestegen. Gemeenten en provincies geven aan dat specifieke uitkeringen hen beperkt in autonomie. Dit vanwege de strikte en gedetailleerde eisen die vanuit het Rijk worden gesteld aan de besteding van de gelden uit een specifieke uitkering. Daarnaast kennen deze uitkeringen zware administratieve- en controlelasten. Met deze maatregel worden specifieke uitkeringen overgeheveld naar het Gemeente- of Provinciefonds met een budgetkorting van 10 procent.'

In mei 2024 heeft Oberon, net voor het verschijnen van deze passage, een evaluatie gedaan onder GOAB-ambtenaren over de SPUK van GOAB. Met een respons van 63% en een goede spreiding naar grootte van gemeenten is dit een representatieve uitkomst. Uit de onder gemeentebesturen GOAB uitgezette vragenlijst blijkt dat 75 procent van de respondenten tevreden is met de specifieke uitkering als financiering van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid. Men is tevreden omdat de middelen geoormerkt zijn, waardoor middelen gericht kunnen worden besteed en er ook meer financiële zekerheid is. Een deel van de respondenten geeft wel aan graag ruimere bestedingsdoelen in de wet te zien.

Een kwart van de respondenten geeft aan ontevreden te zijn. Veel genoemde redenen zijn: de middelen zijn niet structureel; er is pas laat duidelijkheid over het bedrag dat men het komende jaar ontvangt; de verantwoordingslasten zijn hoog; en niet alle kosten van voorschoolse educatie kunnen ermee worden gedekt. Ook zijn sommigen kritisch over de verdeling van de middelen op basis van de CBS-indicator.

Op de vraag hoe het gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid vanaf 2027 gefinancierd zou moeten worden, heeft 69 procent van de respondenten een voorkeur voor wederom een specifieke uitkering van vier jaar.

Twaalf procent heeft een voorkeur voor financiering via het Gemeentefonds. Elf procent heeft geen voorkeur of weet het niet en acht procent wil iets anders, bijvoorbeeld via een brede specifieke uitkering of de middelen rechtstreeks uitkeren aan kinderopvang en/ of het onderwijs.

Binnenkort

- In juli 2024 start het onderzoek naar voorkomen van leerachterstand entree basisonderwijs (begin 2025 rapport verwacht). In dit onderzoek wordt onder andere de leerplichtverlaging naar 4 jaar en de verplichting deelname aan ve voor vve-doelgroepkinderen meegenomen. In dit onderzoek wordt aandacht besteed aan welke knoppen we kunnen draaien om de entree in het basisonderwijs nóg beter te maken. Het gaat hierbij niet om de effectiviteit, maar om de vraag wat bijdraagt aan een betere entree in het basisonderwijs. Het onderzoek is naar verwachting eind 2024 / begin 2025 gereed.
- AEF is een onderzoek gestart naar marktverstoring als onderwijs en kinderopvang nauw samen werken (eind 2024 rapport verwacht).

LEA EN RESULTAATAFSPRAKEN

De Inspectie van het Onderwijs geeft een presentatie over de resultaten uit het Landelijk rapport LEA/vve & Resultaatafspraken vroegschoolse educatie.

LEA/vve

Uit het landelijk rapport LEA/vve komt naar voren dat de meeste gemeenten overleg voeren over het bestrijden van onderwijsachterstanden en het bevorderen van integratie. Over het voorkomen van segregatie en inschrijving & toelating wordt minder vaak overleg gevoerd. Bij de inspectie is bekend dat gemeenten zich soms afvragen waarom over alle onderwerpen dan toch overlegd moet worden, ook als het goed gaat. De inspectie geeft hierbij aan dat, naast dat het in de wet genoemd staat, het goed is om jaarlijks met elkaar stil te staan bij deze onderwerpen. Er kunnen veranderingen zijn, waardoor het toch nodig is om eerder gemaakte afspraken te herzien.

Er wordt ook gesproken over een mogelijke landelijke doelgroepdefinitie voor ve. In de beleidsreactie later in 2024 komt hierover meer informatie. Op dit moment wordt met meerdere partijen, waaronder VNG, gemeenten en kinderopvang, onderzocht waar behoefte aan is en wat nu verstandig is om te doen in relatie tot een landelijke doelgroepdefinitie.

Resultaatafspraken vroegschoolse educatie

De Inspectie van het Onderwijs deed indicatief onderzoek naar de succesfactoren en belemmeringen om resultaatafspraken ve te maken. In de presentatie lichtten zij de conclusies en aanbevelingen toe. Een veelgehoorde opmerking over vroegschoolse educatie is dat scholen in relatie tot passend onderwijs voor iedere leerling het best passende onderwijs organiseren. Ve en passend onderwijs loopt op scholen vaak door elkaar. Vroegschoolse educatie is echter meer dan passend onderwijs en de inspectie beveelt dan ook aan om ve nieuw leven in te blazen. Ook is een belangrijk signaal dat de historie van een leerling niet altijd bekend is, waardoor een leerling niet als ve-leerling wordt aangemerkt. De regierol vanuit de gemeente wordt vaak als ingewikkeld ervaren. Daarnaast roept het woord “resultaatafspraken” op dat er wordt afgerekend op de afspraken. Zo is dit echter niet bedoeld vanuit de wetgever. Het is een instrument om te meten of je de gestelde doelen bereikt en hierover het gesprek aan te gaan.

De Inspectie deed ook onderzoek naar de kwaliteit van vroegschoolse educatie. Het rapport verschijnt binnenkort. Zie hiervoor het nieuwsdeel van de GOAB website.

VROEGSCHOOELSE EDUCATIE

Sinds 2006 valt voorschoolse educatie onder de verantwoordelijkheid van het onderwijs. Gemeenten hebben geen invloed op hoe dit binnen de onderwijsorganisatie wordt vormgegeven. Wel kunnen zij onderwijsorganisaties verleiden tot bepaalde acties met bijvoorbeeld subsidies of vanuit de LEA. Vanuit de inspectie van het onderwijs is er sprake van beperkt toezicht. Wel wordt gezien dat de kwaliteit van het ve-aanbod daalt. Het belang van een goed ve-aanbod wordt door schoolbesturen/scholen wisselend gezien.

De aanwezige GOAB-ambtenaren gaan met elkaar in gesprek waarbij de volgende vragen richting geven:

- Hoe tevreden ben jij over de vroegschoolse educatie in jouw gemeente?
- Op welke wijze probeer jij dit te bevorderen?

In de plenaire terugkoppeling kwam het volgende naar voren:

- Een van de aanwezigen oppert het idee om, wanneer er geen sprake is van aanwezigheid van kindcentra in het eigen gebouw, een vaste partner te zoeken waarmee via het doorlopen van een PDCA-cyclus een stevige doorgaande lijn kan worden opgezet.
- Als tip wordt door een van de aanwezigen gerefereerd naar een longitudinaal onderzoek door Prof. Dr. P. Leseman van de Universiteit Utrecht.

De bedragen die basisscholen hebben om onderwijsachterstanden te bestrijden is openbaar. Vanuit de gemeenten kwam het verzoek om in het verslag een link toe te voegen naar de online vindplaats van dit bestand. Op deze pagina https://duo.nl/open_onderwijsdata/primair-onderwijs/bekostiging/bekostiging-basisonderwijs.jsp is dit bestand te vinden. In kolom L staan de bedragen voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Hiervoor heb je wel het BRIN-nummer nodig van de scholen in je gemeente.

IN DE ETALAGE

Zes gemeenten hadden aangegeven een goed voorbeeld te willen delen in de etalage. Gezien de tijd hebben we gekozen om de ervaring van één gemeente te delen en de andere voorbeelden naar de volgende bijeenkomst(en) te verschuiven.

De betreffende gemeente heeft als onderdeel van de 20 focusregio's een SPUK kunnen aanvragen om een pilot te financieren met gratis kinderopvang. Al jaren is de toeleiding naar de VE lastig is de gemeente. In de pilot wordt voor kinderen vanaf 6 maanden alles uit de kast gehaald om kinderen (en ouders) zonder recht op kinderopvangtoeslag naar de kinderopvang te leiden. Vanaf 2 jaar kunnen de kinderen daar ook terecht voor VE. Het gaat om twee volledige dagen (21 uur). Er is ook een samenwerking met de arbeidsmarktregio waardoor ouders ook kunnen worden ingezet als groepshulp op de groepen. Er is geen tegenprestatie nodig van de ouders. Zij krijgen tijd en ruimte om ook aan hun eigen ontwikkeling te werken en eventueel richting werk te worden geleid. De pilot is nog in de beginfase. De eerste indrukken zijn positief. De gemeente houdt de Kenniskring graag op de hoogte van de voortgang en resultaten van de proef.

EVALUATIE EN AFRONDING

Houd de website www.goab.eu in de gaten voor nieuwe handreikingen, verslagen en de planning van bijeenkomsten. Ook kun je je aanmelden voor de LinkedIn-GOAB-groep om op de hoogte te blijven.

De volgende GOAB-bijeenkomst wordt gehouden op 3 december 2024. Dit is een digitale bijeenkomst van 10.00 tot 12.00 uur. De uitnodiging en link volgen te zijner tijd.

Mist een collega op onze GOAB-contactlijst of staat er een oud-collega op? Laat het weten via e.ijedema@cedgroep.nl